

TURİST YERLİ HALK ETKİLEŞİMİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Ahmet TAYFUN*

ÖZET

Bu çalışmada, dış kaynaklı turizmin, turistik merkezlerde yaşayan yerli halkın turiste bakış açlarına etkisi, yerli halk-turist etkileşimi ve bu etkileşimin boyutları ele alınmıştır.

Turistik (Ürgüp) ve turistik olmayan (Acıgöl) iki bölgede toplam 376 kişiye standart bir soru kağıdı kullanılarak yapılan görüşmelerden elde edilen veriler χ^2 testine tabi tutularak değerlendirilmiştir.

Analiz sonuçlarına göre turistik bölge ile turistik olmayan bölgede yaşayan yerli halkın turizme ve turiste bakış açılarında önemli farklılıklar tespit edilmiştir.

A STUDY ON THE INTERACTION BETWEEN TOURIST AND RESIDENTS

ABSTRACT

In this study, the impact of outbound tourism on resident's view about tourist, the interaction of tourists and residents and the aspects of this interaction are searched.

In the tourism area Ürgüp and the non-tourism area Acıgöl, 376 respondents are selected and the prepared questionnaires applied them. The gathered data is analyzed by using chi-square test.

According to the results of analyze, the important differences are determined between tourism area's and non-tourism area's residents view about tourism and tourists.

Giriş

* Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi, Araştırma Görevlisi, Dr.

Turizm, ekonomik etkilerinin yanısıra bir bütün olarak toplumların yaşam biçimleri ve gelenekleri açısından da büyük bir öneme sahiptir. Turizm bir toplumun dünya görüşünü, anlayışını ve başka ülke insanları hakkındaki görüşlerini etkileyen sosyal ve kültürel bir olaydır.

Turistler gittikleri bölgedeki yerli halkın kültürünü, düşünüş ve davranışlarını, giyimlerini, hayat tarzlarını, kişisel ilişkilerini ve tüketim davranışlarını etkileyebilmektedir. Bu durum özellikle az gelişmiş ve gelişmekte olan, ekonomik açıdan düşük hayat standartlarına sahip ülkelerde daha belirgin olarak kendini gösterebilmektedir.

Sosyal ilişki, öncelikli olarak en az iki kişi arasında pozitif, negatif veya yüzeysel bir şekilde olabilir. Sosyal ilişki çok farklı durumlarda ve çok farklı tecrübelerle gerçekleşebilir. Örneğin sosyal ilişki çocuk, öğrenci, işçi veya turist arasında gerçekleşebilir. Sosyal ilişkiler bir seyahat esnasındaki gibi kısa süreli ilişkiler veya komşuluk gibi uzun süreli ilişkiler şeklinde gelişebilir (Reisenger 1994:743).

Turist- yerli halk ilişkisi, turistlerle yerli halk arasındaki kişisel ilişkileri veya etkileşimi içerir. Turist gittikleri destinasyonda en az 24 saat kalan ve boş zamanını değerlendirmek ve tatil yapmak amacıyla seyahat eden kişilerdir (McIntosh and Goeldner 1986:6). Yerli halk ise, o bölgede yaşayan direkt veya dolaylı olarak ülkelerini ziyaret edenlere hizmet sunanlardan oluşur (Reisenger 1994:743). Diğer bir ifade ile yerli halk, belirli bir bölgede yaşayan insanlardan oluşmuş ve üyelerinin ortak bir yaşayış tarzını bölüştükleri büyük bir insan gurubudur (Dönmezer 1984:6).

Turist yerli halk etkileşimi değişik ortamlarda ortaya çıkabilir; seyahat esnasında, otellerde kalırken, restoranlarda yemek yerken, turistik yerleri ziyaret ederken, alışveriş yaparken vs. Bu ilişkiler farklı formlarda gerçekleşebilir (Reisenger 1994:743).

Bu etkileşim hem yerli halk hem de turist açısından geçerli olabilir. Şayet bölgeye gelen turist sayısı az ise yerli halk turistlerin davranışlarını etkileyebilir (Ryan 1991:141).

Turistler yabancı bir bölgeyi ziyaret ettiklerinde yerli halktan kendi dillerini konuşmalarını beklerler. Böylece bölge halkı (daha çok turistlerle iş yapanlar) turistlerin dilini öğrenmeye ve konuşmaya başlarlar (Coltman 1989:253). Turistik bölgede yaşayan ve her gün onlarca yabancı turist ile konuşan yerli halk ister istemez yüzlerce yabancı kelime kullanmakta ve bu da dilin belirli bir oranda erozyona uğramasına yol açmaktadır (Ryan 1991:138). Belirli bir süre sonra yerli halk kendi aralarında yapmış oldukları konuşmalarda da yabancı kelimeleri kullanmaya başlamaktadır. Bir kültürün

oluşmasında temel yapı taşı olan dil zamanla bu özelliğini kaybedebilmekte ve bununla birlikte yabancılaşma, kültürel yozlaşma hızlanmaktadır.

Bunun yanısıra bölge halkı farklı kültürleri tanımak yeni yeni arkadaşlıklar oluşturmak ve bölgeye gelen turistlere yardımcı olabilmek amacıyla daha fazla yabancı dil öğrenmektedir (Kozak ve diğ. 1997:76). Bu da yöre halkının dünyayı daha iyi tanıyıp anlamasına ve ufuklarının genişlemesine yol açabilmektedir.

Turizmin gelişmesine karşı yerli halkın tutumları turizm endüstrisindeki yöneticiler, politikaya yön verenler ve akademisyenler için artan bir ilgi alanı olmaktadır. Yöneticiler, turizmin gelişmeye müsait olduğu yerlerde yerli halkın turistleri tehdit etmeleri ile ilgilenmektedirler. Politikacılar, halkın sosyal yapısı için bölgelerinde turizmin maliyet ve faydaları gibi ekonomik yönüne bakmaktadırlar. Akademisyenler ise, yerli halkın tutumlarını anlamak ve bir çerçeve oluşturabilmek için değişik disiplinlerle ilişkilendirmektedirler (Hernandez ve diğ. 1996:755).

Turizmin ekonomik olmayan sosyal, kültürel ve çevresel etkileri hem pozitif hem de negatif olabilmektedir (Bull 1991:163). Genel olarak turizm, destinasyonlardaki sosyal ve çevresel sistemleri aksatır. Bundan dolayı ekonomik olmayan etkiler genelde negatif olma eğilimindedir (Lindberg ve Johnson 1997:91).

Turizmin sosyal kültürel ve ekonomik etkilerini anlamak için yapılacak ideal bir araştırmada bölgenin hem önceki hem de sonraki durumuna bakmak gerekir. Bu tip çalışmalara literatürde çok nadir rastlanır. Turizmin ne kadar geliştiğini ve bölgeyi nasıl etkilediğini anlamak oldukça zordur neredeyse imkansızdır. Çünkü turizm alanları önceden tam olarak tahmin edilememektedir (Hernandez ve diğ. 1996:756). Bununla birlikte aynı coğrafi bölgede yer alan aynı sosyal, kültürel ve ekonomik yapıya sahip biri turistik diğeri ise turistik olmayan iki farklı yerleşim yeri arasında farklılık olup olmadığını aramak bir diğer yol olarak düşünülebilir.

Araştırmanın Amacı

Turistler ziyaret ettikleri bölge için farklı inanç, kültür, tutum, alışkanlık ve davranışlara sahip yabancılardır. Yerli halkın bölgeyi ziyaret eden turistlere bakış ve onların davranışlarını algılama, birbirlerine bakış ve algılamalarından farklıdır.

Yerli halk ile o bölgeye gelen yabancı turistler arasında belli bir düzeyde etkileşim kaçınılmaz olarak ortaya çıkmaktadır. Bu çalışmada etkileşimin turistik bölgede yaşayan yerli halkın turizme ve turiste olan bakış açısındaki değişimi tespit etmek amaçlanmaktadır.

Araştırmanın Önemi

Bu araştırma, turistik bölge ile turistik olmayan bölgede yaşayan yerli halkın turizme, turiste bakış açısı hakkında bilgi sağlanması açısından önemlidir.

Araştırmanın Hipotezleri

Turistik bölge ile turistik olmayan bölgede yaşayan yerli halkın turizme turiste bakış açılarının farklı olup olmadıklarını test etmek amacıyla aşağıdaki hipotezler oluşturulmuştur.

H₁: Turistik bölge ile turistik olmayan bölgede yaşayan yerli halkın, yabancı dil bilgi düzeyleri birbirinden farklıdır.

H₂: Turistik bölge ile turistik olmayan bölgede yaşayan yerli halkın, turistlerle karşılaşma sıklıkları birbirinden farklıdır.

H₃: Turistik bölge ile turistik olmayan bölgede yaşayan yerli halkın, turistlerin bölgeyi ziyaretlerine bakış açıları birbirinden farklıdır.

H₄: Turistik bölge ile turistik olmayan bölgede yaşayan yerli halkın, turistlerin bölge halkına yaptığı etkilere bakış açıları birbirinden farklıdır.

H₅: Turistik bölge ile turistik olmayan bölgede yaşayan yerli halkın, turistlerin bölgeyi hangi konularda etkiledikleri hakkındaki düşünceleri birbirinden farklıdır.

Araştırma Yöntemi **Evren ve Örneklem**

Araştırmanın evreni Nevşehir ilinin Ürgüp ve Acıgöl ilçe merkezlerinde oturan 18 yaş üstü kişilerdir. Araştırmanın evreni Ürgüp ilçesinden 13.221 kişi ve Acıgöl ilçesinden 5.544 kişi olmak üzere toplam 18.765 kişidir (www.die.gov.tr).

Örneklemin sayısı, formül yardımıyla (Arıkan 2000:143-145) $E=0.05$ hata payı içerisinde ve %95 güvenilirlikle tespit edilmiştir. P konusunda hiç bir ön bilgi olmadığı için 0.5 alınmıştır.

$$P=0.5$$

$$q=1-P=0.5$$

$$D = (E/t)^2 = (0.05/1.96)=0.00065$$

$$n = N pq / (N-1)D + pq$$

$$n = 18.765 \times 0.25 / 18764 \times 0.00065 + 0.25$$

$$n = 376 \text{ kişi.}$$

Tespit edilen bu örneklem sayısı evreni oluşturan ilçelerin nüfus sayıları dikkate alınarak her iki ilçe arasında oransal olarak dağıtılmıştır. Buna göre Ürgüp (376×0.70) = 263 ve Acıgöl (376×0.30) = 113 kişi olarak tespit edilmiştir.

Veriler ve Toplanması

Araştırmada kullanılan veriler hazırlanan anket formu yardımıyla soruları cevaplamada istekli davranan kişilerden elde edilmiştir. Anket uygulaması yapılırken her iki bölgede de farklı sosyo-ekonomik düzeyleri yansıtan semtlerin seçiminde gerekli özen gösterilmiştir. Araştırmada daha önceden bu konu ile ilgili eğitilen anketörler kullanılmıştır. Anket uygulaması esnasında araştırmacı sürekli olarak anketörleri kontrol ederek meydana gelebilecek muhtemel olumsuzlukları bertaraf etmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmanın bu aşamasında ise, elde edilen veriler analize tabi tutulmak üzere bilgisayara yüklenerek veri tabanı oluşturulmuştur. Verilerin bilgisayara yüklenmesinin ardından, çalışmanın amacına uygun olarak analiz aşamasına gelinmiştir. Veri tabanının oluşturulmasında ve analiz aşamasında tüm istatistiksel işlemler SPSS paket programı aracılığıyla yapılmıştır. Analiz sonucunda elde edilen bulgular yoruma tabi tutulmuştur.

Kullanılan İstatistiksel Yöntemler

Araştırma içerisinde kullanılan istatistiksel yöntemleri başlıca iki gruba ayırmak mümkündür. Birinci grupta, elde edilen bulgular frekans ve yüzde dağılımları yardımıyla tablolastırılmıştır. İkinci grupta ise, bağımlı ve bağımsız değişkenler arasında bir fark olup olmadığı χ^2 analizi test tekniği kullanılarak araştırılmıştır (Öngel 1980:327-331).

Örneklemin Genel Özellikleri

Araştırmaya katılanların eğitim durumlarına göre dağılımı Tablo 1’de verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılanların %36,2’si lise ve dengi, %22,9’u ilkokul, %19,9’u ortaokul, %17,6’sı üniversite mezunu olduklarını ve %3,5’inin ise okur yazar olmadıkları tespit edilmiştir.

Tablo 1

Araştırmaya Katılanların Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı

Eğitim Durumu	Frekans	Yüzde
Okur Yazar Değil	13	3,5

İlkokul	86	22,9
Ortaokul	75	19,9
Lise ve Dengi	136	36,2
Üniversite	66	17,6
Toplam	376	100,0

Araştırmaya katılanların medeni durumlarına göre dağılımı Tablo 2’de verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılanların %51,9’u evli, %38,8’i bekar, %6,1’i nişanlı ve %3,2’si dul olduklarını beyan etmişlerdir.

Tablo 2
Araştırmaya Katılanların Medeni Durumlarına Göre Dağılımı

Medeni Durumu	Frekans	Yüzde
Evli	195	51,9
Bekar	146	38,8
Nişanlı	23	6,1
Dul	12	3,2
Toplam	376	100,0

Araştırmaya katılanların mesleklerine göre dağılımı Tablo 3’de verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılanların %26,6’sı işçi, %20,2’si esnaf, %13,6’sı memur, %12,5’i öğrenci, %9,8’i emekli ve %8,0’ı ev kadını olduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 3
Araştırmaya Katılanların Mesleklerine Göre Dağılımı

Eğitim Durumu	Frekans	Yüzde
İşçi	100	26,6
Memur	51	13,6
Esnaf	76	20,2
Öğrenci	47	12,5
Ev Kadını	30	8,0
Emekli	37	9,8
Diğer	35	9,3
Toplam	376	100,0

Hipotez Testleri

Araştırmaya ilişkin bulgular değerlendirildikten sonra başlangıçta ortaya konulan hipotezlerle ilgili olarak karşılaşılan sonuçlar aşağıda verilmiştir.

H₁: Turistik bölge ile turistik olmayan bölgede yaşayan yerli halkın, yabancı dil bilgi düzeyleri birbirinden farklıdır.

Yerli halkın yaşadığı yer ile yabancı dil bilgi düzeyleri arasındaki farklılığı aramak amacıyla uygulanan χ^2 testi sonucu Tablo 4’de verilmiştir. Elde edilen bulgulara göre %5 anlamlılık düzeyinde H₀ hipotezi reddedilmiştir. Yani turistik bölgede oturanlarla oturmayanların yabancı dil bilgi düzeyleri farklılık göstermektedir. Turistik bölgede yaşayan kişilerin turistlerle daha fazla etkileşim halinde olmaları, onları yabancı dil öğrenme konusunda daha istekli olmaya yönlendirebilir.

Tablo 4
Yerli Halkın, Yabancı Dil Düzeylerinin Turistik Bölge ile
Turistik Olmayan Bölgeye Göre Dağılımı

	Yabancı Dil Düzeyleri					Toplam
	Hayır Bilmiyorum	Karşımdakini Anlayacak Kadar Biliyorum	Derdimi Anlatacak Kadar Biliyorum	Bir Dili İyi Derecede Biliyorum	Birden Fazla Dil- de Anlaşa- biliyorum	
Ürgüp	68 25,9%	55 20,9%	77 29,3%	50 19,0%	13 4,9%	263 100,0%
Acıgöl	59 52,2%	23 20,4%	22 19,5%	5 4,4%	4 3,5%	113 100,0%
Toplam	127 33,8%	78 20,7%	99 26,3%	55 14,6%	17 4,5%	376 100,0%

Ki-Kare = 30,997

Serbestlik Derecesi = 4

P = 0,000

H₂: Turistik bölge ile turistik olmayan bölgede yaşayan yerli halkın, turistlerle karşılaşma sıklıkları birbirinden farklıdır.

Yerli halkın yaşadığı yer ile turistlerle karşılaşma sıklıkları arasındaki farklılığı aramak amacıyla uygulanan χ^2 testi sonucu Tablo 5’de verilmiştir. Elde edilen bulgulara göre %5 anlamlılık düzeyinde H₀ hipotezi reddedilmiştir. Yani turistik bölgede oturanlarla oturmayanlar arasında turistlerle karşılaşma sıklıkları farklılık göstermektedir. Bu duruma göre turistik bölgede yaşayan kişilerin turistlerle daha fazla karşılaşip etkileşime girdikleri söylenebilir.

Tablo 5
Yerli Halkın, Turistlerle Karşılaşma Sıklıklarının Turistik Bölge ile
Turistik Olmayan Bölgeye Göre Dağılımı

	Turistlerle Karşılaşma Sıklığı						Toplam
	Her	Günde	Haftada	Ayda	Yılda	Hiç	

	Gün/ Saat	Bir İki Defa	Birkaç Kez	Birkaç Kez	Birkaç Kez		
Ürgüp	108 41,1 %	63 24,0%	32 12,2%	28 10,6%	16 6,1%	16 6,1%	263 100,0%
Acıgöl	2 1,8%	21 18,6%	27 23,9%	14 12,4%	24 21,2%	25 22%	113 100,0%
Toplam	110 29,3 %	84 22,3%	59 15,7%	42 11,2%	40 10,6%	41 11%	376 100,0%

Ki-Kare = 85,593

Serbestlik Derecesi = 5

P = 0,000

H₃: Turistik bölge ile turistik olmayan bölgede yaşayan yerli halkın, turistlerin bölgeyi ziyaretlerine bakış açıları birbirinden farklıdır.

Yerli halkın yaşadığı yer ile turistlerin bölgeyi ziyaretlerine bakış açıları arasındaki farklılığı aramak amacıyla uygulanan χ^2 testi sonucu Tablo 6'da verilmiştir. Elde edilen bulgulara göre %5 anlamlılık düzeyinde H₀ hipotezi reddedilmiştir. Yani turistik bölgede oturanlarla oturmayanların turistlere bakış açıları farklılık göstermektedir. Buna göre turistik bölgede oturanların çoğunluğu turistlerin bölgeyi ziyaretlerini olumlu karşılarken turistik olmayan bölgede oturan kişilerin çoğunluğu fikrinin olmadığını belirtmişlerdir.

Tablo 6
Yerli Halkın, Turistlerin Bölgeyi Ziyaretlerine İlişkin Görüşlerinin
Turistik Bölge ile Turistik Olmayan Bölgeye Göre Dağılımı

	Yerli Halkın Turistlerin Ziyaretlerine Bakışları			Toplam
	Olumlu	Fikrim Yok	Olumsuz	
Ürgüp	222 84,7%	23 8,8%	17 6,5%	262 100,0%
Acıgöl	47 41,6%	60 53,1%	6 5,3%	113 100,0%
Toplam	269 71,7%	83 22,1%	23 6,1%	375 100%

Ki-Kare = 90,722

Serbestlik Derecesi = 2

P = 0,000

H₄: Turistik bölge ile turistik olmayan bölgede yaşayan yerli halkın, turistlerin bölge halkına yaptığı etkilere bakış açıları birbirinden farklıdır.

Yerli halkın yaşadığı yer ile turistlerin bölge halkına yaptığı etkilere bakış açıları arasındaki farklılığı aramak amacıyla uygulanan χ^2 testi sonucu Tablo 7'de verilmiştir. Elde edilen bulgulara göre %5 anlamlılık düzeyinde H₀ hipotezi reddedilememiştir. Yani turistik bölgede oturanlarla oturmayanların

turistlerin bölge halkına yaptıkları etkiler hakkındaki görüşleri farklılık göstermemektedir. Her iki bölgede oturan halkın da değerlendirmelerinin olumlu olduğu söylenebilir.

Tablo 7

Turistlerin Yerli Halka Etkisi Üzerine Görüşlerini Turistik Bölge ile Turistik Olmayan Bölgeye Göre Dağılımı

	Turistlerin Yerli Halka Etkisi			Toplam
	Olumlu	Etkilemez	Olumsuz	
Ürgüp	179 68,1%	37 14,1%	47 17,9	263 100,0%
Acıgöl	77 71,3%	16 14,8%	15 13,9	108 100,0%
Toplam	256 69,0%	53 14,3%	62 16,7	371 100%

Ki-Kare = 0,872

Serbestlik Derecesi = 2

P = 0,646

H₅: Turistik bölge ile turistik olmayan bölgede yaşayan yerli halkın, turistlerin bölgeyi hangi konularda etkiledikleri hakkındaki düşünceleri birbirinden farklıdır.

Yerli halkın yaşadığı yer ile turistlerin bölgeyi hangi konularda etkiledikleri hakkındaki düşüncelerinin farklılık gösterip göstermediğini aramak amacıyla uygulanan χ^2 testi sonucu Tablo 8’de verilmiştir. Elde edilen bulgulara göre %5 anlamlılık düzeyinde H₀ hipotezi reddedilmiştir. Yani turistik bölgede oturanlarla oturmayanların turistlerin bölgeyi etkileme konularında farklı düşündükleri söylenebilir.

Tablo 8

Turistlerin Ziyaret Ettikleri Bölgeyi Hangi Konularda Etkilediklerinin Turistik Bölge ile Turistik Olmayan Bölgeye Göre Dağılımı

	Turistlerin Bölge Üzerine Etkileri				Toplam
	Çevre Kirliliğine Sebep Oluyorlar	Ahlakımızı Bozuyorlar	Modernliğe Yardımcı Oluyorlar	Ekonomik Katkı Sağlıyor	
Ürgüp	12 4,6%	27 10,3%	43 16,3%	181 68,8%	263 100,0%
Acıgöl	2 1,8%	22 19,5%	6 5,3%	83 73,5%	113 100,0%
Toplam	14 3,7%	49 13,0%	49 13,0%	264 70,2%	376 100%

Ki-Kare = 14,426

Serbestlik Derecesi = 3

P = 0,002

Sonuç

Dış kaynaklı turizmin turistik bölgede yaşayan yerli halkın turizme ve turistlere bakış açıları ve etkileşim boyutlarını ortaya koymayı amaçlayan bu çalışmada, turistik (Ürgüp) ve turistik olmayan (Acıgöl) iki bölge ele alınarak

bir araştırma yapılmıştır. Bu araştırmadan elde edilen öncelikli sonuçlar şunlardır:

Yerli halkın yabancı dil bilgi düzeyleri açısından ikamet edilen yerin önemli bir faktör olduğu tespit edilmiştir. Acıgöl'den farklı olarak Ürgüp'te yaşayanların yabancı dil bilme konusunda daha iyi durumda oldukları görülmüştür. Acıgöl'de yaşayanların yarıdan fazlası hiç yabancı dil bilmediklerini belirtmişlerdir.

Yerli halkın turistlerle karşılaşma sıklıkları açısından ikamet edilen yerin önemli bir faktör olduğu tespit edilmiştir. Acıgöl'den farklı olarak Ürgüp'te yaşayanların her an turistlerle karşılaşma sıklıkları %41,1 gibi yüksek bir oran olduğu görülmüştür.

Yerli halkın turistlerin bölgeyi ziyaretlerine bakışlarında ikamet edilen yerin önemli bir faktör olduğu tespit edilmiştir. Acıgöl'den farklı olarak Ürgüp'te yaşayanların büyük çoğunluğu (%84,7) turistlerin bölgeye yapmış oldukları ziyareti olumlu karşılamaktadırlar. Acıgöl'de yaşayanların yarıdan fazlası bu konuda fikirlerinin olmadığını belirtmişlerdir. Turistik olmayan bölgelerde yaşayan halkın da turizm konusunda bilinçlendirilebilmesi için toplumsal turizm eğitime önem verilebilir.

Her iki bölgede yaşayan halk da turistlerin bölgede yaşayanlara yapacağı etki konusunda farklı düşünmemektedirler. İki bölgede de yaşayanlar, turistlerin bölge halkına olumlu yönde etki edeceğini belirtmiştir. Turistlerin bölge halkına yapacağı etki konusundaki düşünceleri açısından ikamet edilen yerin önemli bir faktör olmadığı tespit edilmiştir.

Turistlerin bölgeye yapmış oldukları etkiler konusunda hem Ürgüp'te hem de Acıgöl'de yaşayanlar birinci tercihlerini ekonomik katkı sağlıyorlar olarak belirtmişlerdir. Acıgöl'de oturanlar Ürgüp'te oturanlardan farklı olarak ahlakımızı bozuyorlar derken, Ürgüp'te oturanlar ise, Acıgöl'den farklı olarak modernliğe geçişte yardımcı olduklarını ve çevre kirliliğine sebep olduklarını söylemişlerdir. Yani turistlerin bölge üzerine yapmış oldukları etkiler konusunda belirtilen görüşlerde ikamet edilen yerin önemli bir faktör olduğu tespit edilmiştir.

Kaynakça

Arıkan, Rauf (2000). **Araştırma Teknikleri ve Rapor Yazma**, Gazi Kitabevi, Ankara.

- Bull, A. (1991). **The Economics Of Travel And Tourism**, Longman Cheshire, Melbourne.
- Coltman, Micheal M. (1989). **Inroduction to Travel And Tourism An International Approach**, Van Nostrand Reinhold, New York.
- DİE (2001). **www.die.gov.tr**
- Dönmezer, Sulhi (1984). **Sosyoloji**, Savaş Yayınları, Ankara.
- Hernandez, S.A.; Cohen, J.; Garcia, H.L. (1996). “Residents’ Attitutes Toward An Instant Resort Enclave”, **Annals Of Tourism Research**, XXIII, 4:755-779.
- Kozak, N.; Akoğlan, M.; Kozak, M.; (1997). **Genel Turizm İlkeler-Kavramlar**, Turhan Kitabevi Yayınları, Ankara.
- Lindberg, Kreg; Johnson, R.L. (1997). “The Economics Values Of Tourism’s Social Impacts”, **Annals Of Tourism Research**, XXIV, 1:90-116.
- McIntosh, R.W.; Goeldner, C.R. (1986). **Tourism Principles, Practices, Philosophies**, John Wiley & Sons Inc., New York.
- Öngel, Erkan (1980). **Araştırmacılar İçin Kimi İstatistiksel Teknikler**, Yüksek Öğretmen Okulu, Ankara.
- Reisenger, Y. (1994). “Social Contact Between Tourist And Hosts Of Different Cultural Backgrounds” **Tourism The State Of The Art**, Ed. A.V. Stean; C.L. Jenkins; R.C. Wood, John Wiley & Sons Inc., England, s. 743-754.
- Ryan, C. (1991). **Recreational Tourism: A Social Science Perspective**, Routledge, London.
- Tayfun, Ahmet (2000). **Dış Kaynaklı Turizmin Turistik Merkezlerde Yaşayan Halkın Tüketim Davranışlarına Etkileri**, G.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara.